

Forord

Den nye loven om arv og dødsboskifte trer i kraft 1. januar 2021. De første to deler av loven fra 2019 bygger i stor grad på arveloven fra 1972. Eldre rettskilder – rettspraksis, juridisk teori og forarbeider til 1972-loven – vil derfor fortsatt i mange år fremover ha betydning.

Jeg har tidligere utgitt en kommentarutgave til arveloven fra 1972, som sist ble oppdatert i nettversjon i 2018. Denne nye utgaven inneholder mye av de rettskilder som er fremstilt der og som fortsatt vil være relevante.

Boken omhandler bare selve arverettsdelen i 2019-loven, dvs. frem til lovens § 83. Den tidligere skifteloven fra 1930 er nå blitt en del av 2019-loven.

Rettspraksis og juridisk teori er tatt med frem til mars 2020.

Oslo, juni 2020

Peter Hambro

Innhold

Forord	5
FØRSTE DEL	
INNLEDENDE BESTEMMELSER	17
Kapittel 1 Lovens virkeområde, definisjoner mv.	19
§ 1 Hva loven gjelder	19
§ 2 Definisjoner	19
Første ledd	20
Annet ledd	20
Tredje ledd	20
§ 3 Hvordan arv fordeles. Skifte	21
ANDRE DEL	
RETTE TIL ARV	23
Kapittel 2 Slekstens arverett	25
§ 4 Første arvegangsklasse	25
Første ledd	25
Annet ledd første punktum	26
Annet ledd annet punktum	26
Annet ledd tredje og fjerde punktum	27
Tredje ledd	27
Fjerde ledd	28
§ 5 Andre arvegangsklasse	28
Første ledd	28
Annet ledd	29
Tredje ledd	29
Tredje ledd annet punktum	30
Fjerde ledd	30

§ 6 Tredje arvegangsklasse	30
§ 7 Når foreldreskap gir grunnlag for arverett	31
Første ledd	32
Annet ledd	33
Adopsjon	33
Adoptivbarns arverett	34
Eldre regler	34
Arverett etter adoptivbarn	35
Kapittel 3 Ektefellers arverett	37
§ 8 Ektefellens arverett når arvelateren etterlater seg livsarvinger	37
Gjenlevende ektefelles rettigheter	37
Første ledd	38
Annet ledd	39
§ 9 Ektefellens arverett når arvelateren ikke etterlater seg livsarvinger	42
Første ledd	42
Annet ledd	43
§ 10 Inngrep i ektefellens arverett ved testament	44
Første ledd første punktum	44
Første ledd annet punktum	47
Annet ledd	48
§ 11 Opphør av ektefellens arverett ved separasjon og skilsmisse	49
Kapittel 4 Samboeres arverett	51
§ 12 Arverett for samboere med felles barn	51
§ 13 Arverett etter testament for samboere med minst fem års samboerskap	53
Kapittel 5 Ektefellers rett til uskifte	54
§ 14 Retten til uskifte	56
Første ledd	56
Annet ledd	58
Annet ledd annet punktum	61
Tredje ledd	63
Fjerde ledd	63
Femte ledd	63
Sjette ledd	63
§ 15 Uskifte med særskilt livsarving	64
Første ledd	64
Første ledd første punktum	65
Første ledd annet punktum	66
Annet ledd	66
§ 16 Uskifteretten når noen av arvingene kan kreve arv	69

§ 17 Inngrep i ektefellens uskifterett ved testament	71
§ 18 Personlige forhold som fratar ektefellen rett til uskifte	73
Første ledd første punktum	73
Første ledd annet punktum	75
§ 19 Frist for melding om uskifte	76
Paragraf 96 første ledd	76
Paragraf 96 annet ledd	77
Paragraf 96 fjerde ledd	78
Paragraf 97 Uskifteattest	78
§ 20 Ektefellens ansvar for arvelaterens forpliktelser	78
Første punktum	78
Annet punktum	80
§ 21 Hvilke eiendeler som går inn i uskifteformuen etter at boet er overtatt uskiftet	81
Første ledd første punktum	81
Første ledd annet punktum	82
Første ledd tredje punktum	84
Annet ledd	85
§ 22 Råderetten over uskifteformuen	86
Første ledd	86
Annet ledd første punktum	88
Testamentarisk rådighet over eiendeler	90
§ 23 Adgangen til å gi gaver av uskifteformuen	91
Oversikt	91
Gaver	91
Første ledd	92
Annet ledd første punktum	100
Annet ledd annet punktum	101
Tredje ledd	103
Rettspraksis	103
Dansk rettspraksis	128
§ 24 Adgangen til å gi arveoppgjør av uskifteformuen	129
Første ledd	129
Annet ledd	133
Annet ledd annet punktum	135
Rettspraksis	136
§ 25 Arvingenes adgang til å kreve bevissikring utenfor rettssak	141
§ 26 Hvem som tar arv ved skifte av uskifteformuen	142
Oversikt	142
Første ledd	143
Annet ledd	143
Tredje ledd	144

§ 27 Bortfall av retten til uskifte hvis den lengstlevende gifter seg eller blir samboer	146
Første ledd	146
Annet ledd	150
§ 28 Retten til å kreve skifte av uskifteformuen	151
Første ledd	151
Annet ledd	153
Rettspraksis om annet ledd	154
Tredje ledd	157
Fjerde ledd	158
§ 29 Skifte av uskifteformuen	159
Oversikt	159
Første ledd	160
Annet ledd	161
Tredje ledd	163
Fjerde ledd	167
Femte ledd	170
§ 30 Arvingenes krav på vederlag ved skifte av uskifteformuen	171
Første ledd	171
Annet ledd	174
Tredje ledd	176
§ 31 Hva som inngår i uskifteformuen når den skal skiftes	176
Kapittel 6 Samboeres rett til uskifte	177
§ 32 Retten til uskifte	177
§ 33 Inngrep i samboerens uskifterett ved testament	179
§ 34 Frist for melding om uskifte	179
§ 35 Samboerens ansvar for arvelaterens forpliktelser mv.	180
§ 36 Hvilke eiendeler som inngår i uskifteformuen	181
§ 37 Råderetten over uskifteformuen	182
§ 38 Bortfall av retten til uskifte hvis den lengstlevende gifter seg eller blir samboer	182
§ 39 Skifte av uskifteformuen	183
Kapittel 7 Arv etter testament	184
<i>I. Opprettelse av testament</i>	184
§ 40 Dødsdisposisjoner	184
Første ledd	184
Annet ledd første punktum	184
Annet ledd annet punktum	184
Annet ledd tredje punktum	190
Tredje ledd	193
Rettspraksis	193

§ 41 Testasjonsevne	235
Første ledd	236
Annet ledd	240
Rettsavgjørelser	245
§ 42 Formkrav	259
Første ledd	259
Annet ledd	269
Tredje ledd	269
§ 43 Påtegning på testamentet om formkrav mv.	273
Første ledd	273
Annet ledd	274
§ 44 Ugyldighet ved testasjon til fordel for testamentsvitne mv.	274
Historikk	275
Første ledd	275
Annet ledd første punktum	276
Annet ledd annet punktum	278
Annet ledd tredje punktum	279
§ 45 Ugyldighet på grunn av utnyttelse av testator mv.	281
Første ledd	281
Rettspraksis	283
Annet ledd	293
§ 46 Nødtestament	295
Oversikt	295
Første ledd	296
Første ledd annet punktum	300
Annet ledd	300
Tredje ledd	304
<i>II. Tilbakekall og endring av testament. Arvepakt</i>	305
§ 47 Tilbakekall og endring av testament	305
Hovedregel	305
Unntak	306
§ 48 Formkrav ved tilbakekall eller endring av testament	307
Første ledd	307
Rettspraksis	308
Annet ledd første punktum	310
Forholdet til § 64	313
Andre måter å tilbakekalle på?	315
§ 49 Arvepakt	317
Oversikt	318
Første ledd	319
Annet ledd første punktum	326
Annet ledd annet punktum	327
Endrede forhold eller bortfall	329

<i>III. Livsarvingenes pliktdelsarv mv.</i>	331
§ 50 Livsarvingenes pliktdelsarv	331
Rettskilder	331
Første ledd første punktum	332
Første ledd annet punktum	332
Annet ledd	335
Overskridelser	339
Beregning av boet og forholdet til andre regler	339
Verdsettelse	340
§ 51 Testators bestemmelse om hvilke eiendeler pliktdelsarven skal omfatte	342
Oversikt	342
Første ledd	342
Annet ledd	343
Annet ledd annet punktum	344
§ 52 Testators bestemmelse om formuesordningen for pliktdelsarven ..	345
§ 53 Testators bestemmelse om livsarvingens råderett over pliktdelsarven	348
Første ledd	348
Annet ledd	350
Tredje ledd	350
Fjerde ledd	351
Femte ledd	351
§ 54 Testators bestemmelse om den videre arvegangen for pliktdelsarv i visse tilfeller	352
Oversikt	352
Første ledd	352
Annet ledd	353
§ 55 Testators bestemmelse om å gjøre en livsarving arveløs	353
Første ledd	353
Annet ledd	355
§ 56 Utdeling til barn som fortsatt ble forsørget da arvelateren døde ...	355
Oversikt	355
Første ledd	356
Annet ledd	357
 <i>IV. Tolkning av testament</i>	 358
§ 57 Tolkning av testament	358
Første ledd	359
Annet ledd	361
Rettspraksis	361
§ 58 Supplerende tolkningsregler	378
Oversikt	378
Ad bokstav a	379
Ad bokstav b	379

Ad bokstav c	380
Ad bokstav d	383
Ad bokstav e	385
§ 59 Forutsetningssvikt	386
Felles regel	386
Første punktum	387
Annet punktum	394
<i>V. Felles testament og gjensidig testament</i>	395
§ 60 Felles testament og gjensidig testament	395
§ 61 Tilbakekall og endring av felles testament og gjensidig testament	400
Første ledd	401
Annet ledd	405
Overtatt arven	411
§ 62 Supplerende tolkningsregler for felles testament og gjensidig testament	414
Første ledd	415
Bokstav a første punktum	415
Bokstav a annet punktum	419
Bokstav b	419
Bokstav c første punktum	424
Bokstav c annet punktum	424
<i>VI. Oppbevaring og fremleggelse av testament mv.</i>	429
§ 63 Oppbevaring og registrering av testament hos tingretten	429
Oversikt	429
Første ledd	430
Annet ledd	430
Tredje ledd	431
Fjerde ledd	431
§ 64 Bortkommet testament	432
Oversikt	432
Rettspraksis	434
§ 65 Frister for å kreve arv etter et testament eller for å motsette seg et testament	437
Oversikt	438
Første ledd	438
Annet ledd	439
Kapittel 8 Forskjellige bestemmelser om retten til arv etter loven eller etter testament	444
§ 66 Arvefall og vilkår for å ta arv	444
Første ledd	444
Annet ledd	444

§ 67 Ukjent dødsrekkefølge og dødsfall straks etter hverandre som følge av samme hendelse	447
Første ledd	447
Annet ledd	449
§ 68 Fraværende arving	450
Første ledd	450
Annet ledd	451
§ 69 Forbigått arving	451
§ 70 Krav om tilbakeføring av arv etter § 67, 68 eller 69	452
Første ledd	452
Annet ledd	453
Tredje ledd	454
§ 71 Foreldelse av arverett	454
Oversikt	455
Første ledd	455
Annet ledd	456
§ 72 Fradømmelse av arverett	457
Første ledd	458
Annet ledd	460
Tredje ledd	460
Fjerde ledd	460
Femte ledd	460
Sjette ledd	461
Tilføyelse til ekteskapsloven	461
Rettspraksis	461
Kapittel 9 Avtaler om arv	463
§ 73 Arvingens råderett over fremtidig og falt arv	463
Første ledd	463
Annet ledd	465
Tredje ledd	466
Fjerde ledd	466
§ 74 Avkall på arv	466
Første ledd første punktum	467
Første ledd annet punktum	468
Annet ledd	473
Tredje ledd	473
Fjerde ledd	475
§ 75 Avkorting i arv	475
Oversikt	476
Første ledd første punktum	476
Første ledd annet punktum	480
Annet ledd	485
Rettspraksis	487

Kapittel 10 Fordeling av formuen når den avdøde ikke har arvinger	496
§ 76 Fordeling av formuen når den avdøde ikke har arvinger	496
§ 77 Avgjørelser ved skiftet når formuen skal fordeles etter § 76	497
Kapittel 11 Internasjonal arverett	498
§ 78 Lovvalg	498
§ 79 Arvelaterens adgang til å foreta lovvalg	499
Første ledd	499
Annet ledd	499
Tredje ledd	500
Fjerde ledd	500
§ 80 Formkrav for testamenter	500
Første ledd	500
Annet ledd	502
§ 81 Grunnleggende rettsprinsipper (ordre public)	502
§ 82 Overenskomst med fremmed stat	503
§ 180 Overgangsregler	503
Arveloven av 1972	505
Forkortelser	523
Litteratur	525
Lovregister	531
Domsregister	539
Stikkord	557